

EGYHÁZTÖRTÉNELMI ADATOK.

LV.

A szenterzsébeti, nagy- és kis-solymosi és böződi unitárius templomok átadása a reformátusoknak 1639-ben.

Catalogus sive registrum tam orthodoxorum convertorum quam etiam Unitariorum ex Speciali commissione Sua Celsitudini Connumeratorum. Ac consignatio quomodo juxta continentiam Articuli Dominorum Regnicolarum Superinde emanati respectu potioris partis praedictorum partium templa ac parochiae in possessionibus Szentersébet, Nagy-Solymos, Kis-Solymos et Böződ per nos tanquam ad id deputatos Commissarios anno 1639. diversis diebus partibus potioribus tandem conscientiose qualiter sunt adjudicata.

Szentersebeth.

Catalogus orthodoxorum.

Pécsi Simon uram	Kovács György	Gáll János
háznépestől	György Mesterné	Gáll Györgyné
Bölöni Gáspár	Buni Márton	Kovács Balázs
Kádár Mihály	Kis Csere János	Köté István
Ambrus György	Molnár András	Péter Miklós
Ambrus Pál	Szakácsi Jánosné	Kocsis Jakab
Ambrus Mihály	Szakácsi György	Toth András
Kömives György	Lőrinczi János	Nagy János
Anderkó Gergely	Sütő Mihály	Lőrincz Mester
Kolcsár Balás	Kis György	Vinczellér Bálint
Fábián Mihály	Sánta Csere János	Csehi Péter
Daniel Deák	Gál Ferencz	Bálint Péter
László János	Kis Gál János	Burján Mihály
Ambrus János	Gáll Mihály	Ambrus János
Hölgyes János	Máté Mihály	Anderko Tamásné
Kolcsár Jánosné	Máté István	Summa Nro. 50.
Sós Péter	Gáll Tamás	
Csiki János	Tordai Balázsné	

Nunc, die videlicet 14 februarii conversi.

Kömives Máté	Kis Gál Mihály	Krassai István
Molnár Jánosné	Gál Sigmond	Krassai Tamás
Jakab István	Tordai Pétér	Buni István
Kis István	Gál Mihály	Csehi Lőrincz
Molnár János	Páll György	Summa Nro. 18.
Bölöni Bálintné	Tordai Jánosné	Toto Summa Nro. 68.
Kömives Tamásné	Kis Mihályné	

U n i t a r i i.

Gál István	Bálinth Tamás	Kovácsi László
Nagy Thordai Balázs	Kosa János	Kis Mihály
Nagy Mátyás	Menyhárt György	Böloni János
Nagy Tordai István	Lábas Péter	Nagy Tordai Mihály
Tordai Pál	Anderko Tamás	Pap Mihály
Kisebb Tordai Mihály	Kosi Janos	Horváth György
Péter István	Csobat György	Molnár Györgyné
Kisebb Tordai István	Sánta Gál Mihály	Kosa János
Kömvés János	Tordai György	Boros Márton
Krassai György	Vinczellér István	Szakácsi Márton conv.
Kemcsere János	Tordai János	Az anyja nem.
Tobi Mihály	Csere István	Lábos Mihályné
Csere Gergely	Kis György	Summa Nro. 39.
Lőrinczi András	Dimén Györgyné	

Ezeket religion valókat összevetvén mind, az orthodoxusok 29. maradtak többen, per hoc az potior parsnak, u. m. az orthodoxusoknak adjudicáltak az Ecclesiat, templomot és parochiat.

Vadnak Judaizansok is, kiket az hét eskütt emberek most ujlag adtak ki

N o m i n a:

Kis Mihályné	Bartha Mihály anyjostól	Szakácsi Mártonné
Kádár Pál conv.	Bartha Péter	Gál János junior
László Pál	Csobat Balázsné	Jakabfi Pál
Fejérvári Jánosné	Krassai Tamásné	Jakabfi István
Moses György anyjostól	Lábos Mihályné	Summa Nro. 16.
Szakácsi János	Kádár Tamás	

Ezek, mivel Judaizansoknak comperialtattak, sem egyik, sem másik religion valok közé mi nem tudtuk őket: mivel urunk ő Nagysága az Articulus szerint akar ellenek procedalni, ha nem convertálnak az orthodoxa religiora. Annak felette voltak olyak is, kik nem levén héradó emberek ex ambarum consensu ki tudtuk őket similiter mindenik részről.

Nagy-Solymos anno 1639. die 15. Februarii.

O r t h o d o x i.

Hatos Balásné fiával	Gábor János	Incze Benedek
Filep Ferencz veivel	Koncz Miklós	Incze János
Dee István anyjával	Sós János	Szász Péterné
Palko János	Csionka János	Filep János
Hatos Tamásné	Sipos János	Varga Péter
Szabó Lőrincz	Paniti Orsik	Varga János
Györfi Gergely egy	Paniti Miklósné	Segesvári Pál
bért adnak	Koncz András	Kötő István
Szabó Gergely	Koncz Mihály Anni-	Csonka Boldizsár
Filep Lukácsiné	okkal	Balássi Péter
Jánosi István	Kis Filep Péter	Györfi András

Gábor Tamás	Balassi Menyhért Mik-	Tordai János
Balassi János	lóssal	Summa Nro. 53.
Kötő Mihály	Sipos Balás fiaival	Eodem die conversi.
Orbán Boldisár	István Deák	Dobo János
Sipos Boldisár	Bedő Péterné	Dobo András
Sipos Péter	András Deák	Kis Filep Balás
Szabó Mihály	Magyari Mihályné	Paniti Lőrincz
Balassi Györgyné)	Balassi Mihály	Hegedüs János
Balassi János)	Filep Miklósné	Filep András
Sipos János	Mattias Peter	Anderko Gergely
Sipos Miklós	Kötő András Mihállal	Kovácsi Mártonné
Simölcsös Péter	Sos Péter	Summa Nro. 8.
Balassi Boldisár	Osvát Tamás	

U n i t a r i i.

Kovács Miklós	Hatos Tamás	Magyari István
Filep Balás	Borbély György	Janosi Gergely
Filep Boldisár	Nagy Miklós	Magyari Mihály
Kovácsi Mártn	Jakab Gergely	Anderkó Balás
Kovácsi Mihály	Filep Péter	Sos Andras
Tamási Mihály	Orbán Jánosné	Summa Nro. 17.

Judaizansoknak kiket kiadtak.

Albert Mihály az papjok	Nagy Szabó Mihály	Nagy Mártonné
Filep Tamásné	Jánosi Gergelyné	neutralisok
Gál János anyjával	Gábor Andrásné	

Hidegkut Nagy-Solymossal egy megyében lévén együvé computáltuk.

Az kik most convertáltak orthodoxusok.

Hidegkuti János	Kis Péter	Damokos Mihály fja
Tálas András	Szócs György	János
Hegedüs Balásné	Magyarországi Istók	Kovácsi Mihály
Tánczos Márton	Lázár István	Talos Mihályné
Hegedüs Miklós fele-	Tatár Mihály	Boldisár Balás
ségével	Bereczki Imréné	Summa Nro. 16.
Kis Miklós		

U n i t a r i i.

Kovács Mihály	Miklós Kovács	Boldisár Mihályné
Kovács György	Gergely Deák	Summa Nro. 20.
Kovács János	Görgéni Jánosné	
Tánczos Benedek	Görgéni András	

Ezen megirt falukban is sokkal meghaladván az orthodoxusok az unitariusokat, mivel in Summa 79-en vadnak mind a convertusokkal, az unitariusok pedig 27-en lévén csak: az templomot és parochiát adtuk a Potiorb Parsnak, azaz, az orthodoxusoknak.

Kis-Solymos. Catalogus orthodoxorum.

Mátéfi István	Gálfi István	Danka Mihály
Gálfi Péter	Sipos Péterné	Fülöp Lőrinczné

Borbély Mihályné	Pásztor János	Varga János def.
Borbély János	Benkő Mihály	Mátéfi Balás*
Varga Péter	Sánta György	Cséplő Mihály*
Szöcs Péter	Mátéfi Pál	Cséplő Mihály
Mátéfi Gergely	Égető György Andor	Koncz Andrásné*
Mátéfi Mihály	Szövérdi György	Kenosi Ferencz Mihály
Mátéfi Demeter	Christof Papné	Kenosi Mihály
Mátéfi Ferenczné Ist- válné	Simo Boldisár	Mihály Deák
Mátéfi Györgyné	Varga György	Koncz János
Pásztor Miklós	Fülöp Mihályné	Hajdu János most convertalt
Sánta Györgyné	György	<u>Summa Nro. 38.</u>
	Varga Balásné def.	

U n i t a r i i.

Benkő János*	Marosi Péter def.	Rostás András
Csiki Mihály*	Marosi András*	Simó Ferencz*
Szentgyörgyi Jánosné*	Marosi János*	Borbély Andrásné def.
Havadi István*	Marosi Mihály	Egyedfi Mihály def.
Ferenczi György*	Marosi Boldisárné	Gál János
Márkos András*	Csiszér Istvánné	Horváth György
Szász Balás*	Fejes Lukács def.	Székely Mihály def.
Nagy István*	Havadi János	Simó András*
Iktár Mihály	Asztalos Mihály	Simó István
Nagy György*	Kis Vasas János*	Simó Mihály def.
Bándi Mihályné*	Sánta Mihályné	Simó László
Sipos János*	Kis Péter	Hajdu András*
Sipos István def.	Szöcs Tamásné def.	Egyedfi Lukács
Sipos Mihályné*	Simó Bálintné	Simó Tamás
Kaszás Gergely def.	Csere Mártonné	Nagy Simó Mihály
Sipos Péter*	Nagy Mihály	Albert János
Benkő István*	Székely Miklósné def.	Székely György
Lőrincz János	Kis János*	Barabás Mihály
Lőrincz Pál*	Csorba András def.	Szegedi Mihály
Iktár Örsébet	Nagy Kaszás János	Borbély Mihályné
Jeromos v. Iromos ?	Zakariás Mihály*	Kis Gergely
Dániel*	Ilona asszony	Kis Mihály*
Jeromos v. Iromos ?	Kereső Pál*	Nagy Benedek
János*	Kereső György def.	Damokos Boldisár def.
Nagy András	Gergely Mihály	Bernád János
Demeter Máté*	Vácse Mihály	Lengyel Márton
Marosi Balás	Kereső István*	Lengyel Ferencz
Marosi György*	Egyedfi Gergely	Benkő Mátyás

Summa Nro. 82.

Mivel itt az unitariusok sokkal többen vadnak az orthodoxu-
soknál az templom és parochia az unitariusoknak maradt.

Judaizansok, kiket nem citáltak volt ennek előtte és most
adták ki: Vigh Györoy def. Nagy Mate def.

Ezeknek az citalo Deakok engedték meg dolgokat és az uni-
taria religiora esküdtek : Sipos Peterné. Nagy Balás.

Bözöd die 17 Februarii. Orthodoxi.

Pál István	Hegedüs János	Szász János
Diós Pál	István Deák	Fazakas Mihály
István Deák	Demeter Mihály	Koncz András
Kovács Ferencz	Filep Györgyné	Szász György
Szabó János	Filep Péterné	Pipei János
Görgéni János	Vas Péter	Diós János

Summa Nro. 18.

U n i t a r i i.

Tamási Péter	Fabián Pál	Kobori Márton
Járai András	Filep György	Berei Györgyné
Beré István	Bartha Mártonné	Balási Bálintné
Hatos István	Görgéni Gergely	Horváth Mihályné
Beré András	Vas János	Szakács Jánosné
Nagylaki Péter	Ferenczi Balás	Filep Gergely
Hatos Péter	Csehétfalvi János	Balási Mihály
Nagy Balás	Simó János	Háromszéki Mihályné
Szász Simonné	Nagy Mártonné	Gagy Miklós
Fabián András	Simó Mártonné	Lénárt János
Jakab Mihály	Balási István	Oklándi Péter
Jakab János	Sipos Gergely	Gegő Pál
Tordai György	Sebestyén Gergely	István Mihály
Berei Péter	Vas Miklós	Szász Simonné
Bözödi Izsák	Szász Mihály	Deák György
Deák Máté	Kézdi Istvánné	Máthé János
Máté János	Sebestyén Istvánné	Szántó János
Diénes Mihály	Györgyi Boldisár	Bartha Péterné
Tamási János	Berei Mihály	Summa Nro. 61.
Szász Balásné	Lénárt János	NB. Vas György ki van
Nagy Lőrincz	Biró Jánosné	huzva elől s azzal 61.

Judaizantes, kiket nem citáltak volt, némelyeknek az Deákok engedték meg, hogy unitáriusok legyenek.

Szász Istvánné. Az Deákok hadták-meg Vas györgyne.

Ujfalu Bözöddel egy megye lévén, mind convertáltak:

Kovács István	Só Balás	Balog Mihály
Nagy Balázs	Kömives György	Balog János
Betfalvi János	Sigmond Deák	Janos Deák
Lajos Mihály	Szabó Pál	László Istvánné
Lajos János	Kömives Tamás	Nagy Mihály
Imre György	Deák György	Sándor Istvánné
Nagy Gergely	Simó Sándor	Havadi Ferencz
Szabó Márton	Simo Sándor	Havadi János
Simonfi György	Simo István	Bölesházi István
Tamás Kovács	Gergely János	Sándor Mihályné
Gálfi Gergely	Rácz Péter	Csehétfalvi János

Kelemen Miklós	Popai vagy Pipei Máté	Kovács Péter
Bölcsházi János	Nagy Tamás	Siklodi György
Siklodi András	Lovas András	Isák Mihály
László Istvánné	Só Mátyás	Nagy Demeter
Ambrus János	Nagy Gáspárné	Varga István
Filep Márton	Arpástói Máté	Varga András
Görfi János	Pálkovács János	Malom Miklos
Siklodi János	Nagy Boldizsár	Benedek János
Nagy István	Albert Lőrincz	Mircse Mihály
Nagy György	Kincses János	Csukor Andrásné
Fazakas János	Pál György	Csehétfalvi Miklósné
Pál Márton	Nemes János	Fazakas Ersok
Mátyás György	Nagy Sebe János	Kis Sebe János
Sámuel Deák	Ambrus István	Biro Peter
Andrási Péter	Barabás Gergely	Kovács Balásné
Kelemen György	Gyárfás Pál	Nagy Sándor Istvánné
Körmives István	Kézdí Miklós	Filep Györgyné

Summa Nro 83

Bözöd és Ujfalu is egy megye lévén, mivel az orthodoxusok száz egyien vadnak; az unitáriusok pedig hatvan egyien találtattak, noha pretendállyák azt az unitáriusok, hogy az ujfalviak tőlök elszakadván, csak a bözödieket illetné a templom és parochia; mindazáltal mivel minékünk semmit arról nem produkálhattak; sőt e contra az ujfalviak docealhatják, hogy soha köziket az templomnak és parochiának jussából ki nem vevén ha mikor Judaizánsok voltak volna is, hogy őket az építésre ne erőltetnék, fizettek az unitáriusoknak. Annak felette segetették is építeni az templomot, mind egyházfiakot, mind pedig egyéb szükséges gondviselő embereket is az egyház számára tartottak mind egyaránt. Ezekon a potior parsnak, az az, az orthodoxusoknak adtuk kezekben az templomot és parochiát Bözödön.

Erdő-Szentgyörgyön az mely Judaizánsok voltak, convertáltak.

Szabó György	Nagy Benedek	Faluvégi Andrásné
Gyepesi Peter	Szabó Jánosné	Sós Jánosné
Szaloni János	Nagy Péter	Cserni Mihályné
Rab Balás	Nagy Balás	Bodó Simonné
Nagy Ferencz	Sós György	Bernárd Ferenczné
Nagy Tamás	Felszegi Gergely	
Nagy György		Summa Nro. 18.

Anno 1639. in Communi visitatione 4-a die Martii.

Sofalvi Karoli Kovács Judaizáns juralt religionkra.

Etédi Deák Mihály Judaizáns juralt és convertalt,

Deák Tamásné kezét adott.

Király Gergely is convertalt és jurált.

Hát-irat. Miképpen reformálódtanak és kik némely ecclákban, anno 1639-en. (Ez későbbi rájegyzés.)

Eredetije az udvarhelymegyei ref. egyházmegye levéltárában. XXXVIII. Csomag 2.

Másolta M.-Vásárhelytt, 1882-ben, február 14—15-én:

Koncz József

LVI.

Az ev. ref. vallásra térített szombatosok reversalisa 1639-ből.

Mi ez ide alább megirt személyek, adjuk mindeneknek tudtára, valakik ez mi levelünket látják, olvassák, hogy noha mi ennekelőtte való időkbén mind az országnak közönséges régi és új végzése ellen az Judaismust profitealtuk s abban contumaciter inhaerealtunk, melyet az mi mostani kegyelmes urunk az tekintetes és méltóságos Rákoczi György urunk ó Nagysága isten kegyelmességéből Erdély országának Fejedelme, Magyarország részeinek ura és székelyek Iszánja ect. az országnak végezése szerint megakarván fejedelmi tisztinek és vigyázásának felelni az elmúlt 1638. esztendőben 24-ik napján szentgyörgyhavának Fejérvarra promulgáltatott országgyűlésében, proponáltatván az országnak s újabb articulust irván az ország, az országnak deliberatioja szerént ad primum diem julii Deési városában, abban az tévelygésben valókat evocaltatta volt, a hová minékünk és azon modon evocaltattunk és comparealnunk kellett volna, az holott miis minden kétségnélkül azon sententiázásban és büntetésben estünk volna, mint az több ezen tévelygésben levők, mindazonáltal mi eltitkolván magunkban ebbeli tévelygésünket. azután ismét azont kezdettük volt profitealni; némelyek pedig az unitária religion levők közé vontuk volt magunkat. Mivel azért mi noha nem evocaltattunk, sem nem comparealtunk volt Désen, mindazáltal mivel az országnak articulusa szerént elmulatván azokat az napokat, kikben szabadakaratumkban lött volna akármelyik religiora állottunk volna, Fejeinken is lévén az sententia az országnak articulusa és az Dési deliberatio szerént is mindazokon tudni illik, kik a Judaismust profitealtuk. Vévén azért mi eszünkben. hogy ha az mi kegyelmes urunk és Fejedelmünk kegyelmességéhez nem fogunk folyamodni, nekünk is igen roszul leszen dolgunk, melyet hogy eltávoztathassunk, meggyőzetvén lelkünk ismeretiben is, szabadakaratumk szerént senki is nem kényszerítvén, állottunk az igaz üdvezüllendő helvetica vallásra, kinek nagyobb bizonyására mi meg is keresztelkedünk, kik annakelőtte meg nem keresztelkettünk volt is. És esküszünk a teljes szentháromság egy bizony örök istenre, ki atya, fiu, szentlélek, hogy mi ez kereszttyén vallásban és ennek oltalmazásában, terjesztésében, megtartásában állhatatosan minden szín és képmutatás nél-